

Adroddiad ar yr Archwiliad o'r Cyfrifon – Cyd-bwyllgor GwE

Blwyddyn archwilio: 2025-26

Dyddiad cyhoeddi: Medi 2026

Cyfeirnod y ddogfen: 5465A2026

Cynnwys

Cynnwys	2
Cyflwyniad	4
Cipolwg ar eich archwiliad	5
Perthnasedd	6
Canfyddiadau Archwilio	7
Tîm yr archwiliad a chydymffurfiaeth foesegol	8
Atodiad 1 – Risgiau a chanlyniadau archwilio	9
Atodiad 2 – Crynodeb o'r cywiriadau a wnaed	14
Atodiad 3 – Barn archwilio arfaethedig	16
Atodiad 4 – Llythyr sylwadau	22
Ansawdd archwilio	25
Eich cefnogi chi	26

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o'r gwaith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Nid yw Archwilydd Cyffredinol Swyddfa Archwilio Cymru na staff Swyddfa Archwilio Cymru yn derbyn unrhyw rwymedigaeth mewn cysylltiad ag unrhyw ddibyniaeth neu ddefnydd arall o'r ddogfen hon gan unrhyw aelod, cyfarwyddwr, swyddog na chyflogai arall yn eu rhinwedd unigol, nac unrhyw ddefnydd gan drydydd parti.

I gael rhagor o wybodaeth, neu os oes angen unrhyw un o'n cyhoeddiadau arnoch mewn fformat a/neu iaith arall, cysylltwch â ni dros y ffôn ar 029 2032 0500, neu e-bostiwrch post@archwilio.cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi. We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Cyflwyniad

Catherine Mealing-Jones

Archwilydd
Cvffredinol Cymru

Mae'n bleser gennyf rannu fy Adroddiad Archwilio Cyfrifon. Mae'r Adroddiad yn crynhoi prif ganfyddiadau fy archwiliad o ddau fis olaf gweithrediadau Cyd-bwyllgor GwE (y Cyd-bwyllgor) hyd at 31 Mai 2025, cyn trosglwyddo ei wasanaethau yn ôl i'r awdurdodau lleol yng ngogledd Cymru. Mae fy nhîm eisoes wedi trafod y canfyddiadau hyn â'r Pennaeth Cynorthwyol Cyllid, Cynaliadwyedd a Datblygiadau.

Mae fy nhîm wedi cwblhau'r gwaith archwilio yn sylweddol fel y nodir yn fy Nghynllun Archwilio dyddiedig Ebrill 2026.

Ers fy Nghynllun Archwilio, rwyf wedi diweddarau'r perthnasedd er mwyn adlewyrchu cyfrifon 2025-26. Nid wyf wedi nodi unrhyw risgiau archwilio newydd. Nodir fy ymateb i risgiau a nodwyd yn flaenorol yn **Atodiad 1**.

Mae'n ofynnol i mi roi barn ar a yw'r cyfrifon wedi eu paratoi'n briodol, a rhoi darlun gwir a theg, ym mhob agwedd berthnasol. Amlinellir fy marn archwilio arfaethedig a'm sail ar ei chyfer ar dudalen 16.

Cyfrifoldeb y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, hynny yw Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio Cyngor Gwynedd, yw mynd i'r afael ag unrhyw faterion a godir yn fy adroddiad a rhoi Llythyr Sylwadau imi.

Hoffwn ddiolch i swyddogion a staff Cyngor Gwynedd a weithredodd fel awdurdod lletyol am eu cydweithrediad drwy gydol y broses archwilio a fu'n amhrisiadwy wrth gwblhau'r archwiliad hwn yn effeithiol.

Cipolwg ar eich archwiliad

Rydym yn bwriadu cyflwyno **barn ddiamod** ar y cyfrifon

Gweler [Atodiad 4](#)

Nid oes **materion arwyddocaol eraill** i'w hadrodd

Gweler [Canfyddiadau archwilio](#)

Nid oes **camddatganiadau heb eu cywiro** yn y cyfrifon yr hoffwn dynnu at eich sylw atynt

Gweler [Canfyddiadau archwilio](#)

Rydym yn bwriadu ardystio eich cyfrifon ar **30 Medi 2026**, yn dilyn cymeradwyaeth gan Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio Cyngor Gwynedd ar 29 Medi 2026, sy'n unol â'r terfyn amser, sef 30 Medi 2026.

Perthnasedd

Rwyf yn defnyddio barn broffesiynol i bennu trothwy perthnasedd er mwyn nodi a chywiro camddatganiadau a allai effeithio ar benderfyniadau defnyddwyr, gan ystyried gwallau ariannol a gofynion datgelu yn unol â'r fframwaith cyfrifyddu a'r cyfreithiau perthnasol. Mae fy nhîm yn diweddarau'r perthnasedd drwy gydol yr archwiliad ac rwyf yn cynnwys yn yr adroddiad hwn faterion sydd y tu hwnt i'm trothwy adrodd, fel y nodir isod:

Ceir rhai meysydd o'r cyfrifon a allai fod yn bwysicach i ddefnyddiwr y cyfrifon. Rydym yn cadarnhau lefelau perthnasedd is ar gyfer

Canfyddiadau Archwilio

Camddatganiadau

Mae camddatganiad yn codi pan nad yw gwybodaeth yn y cyfrifon yn unol â safonau cyfrifyddu.

Camddatganiadau wedi eu cywiro

Yn ystod ein harchwiliad, gwnaethom nodi camddatganiadau sydd wedi eu cywiro gan reolwyr, ond y credwn y dylem dynnu eich sylw atynt.

Nodir y rhain yn **Atodiad 2**.

Materion arwyddocaol eraill

Mae Safon Ryngwladol ar Archwilio 260 yn ei gwneud yn ofynnol inni gyfathrebu â'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu. Mae'n rhaid inni ddweud wrthyich am ganfyddiadau arwyddocaol o'r archwiliad a materion eraill os ydynt yn arwyddocaol fel y gallwch oruchwylio proses adrodd ariannol y Cyd-bwyllgor.

Ni nodwyd unrhyw faterion o'r fath yn ystod yr archwiliad.

Barn archwilio arfaethedig

Barn archwilio

Rydym yn bwriadu cyhoeddi barn archwilio ddiamod ar gyfrifon eleni ar ôl ichi roi Llythyr Sylwadau inni (gweler isod).

Nodir ein hadroddiad archwilio arfaethedig yn **Atodiad 3**.

Llythyr sylwadau

Llythyr ffurfiol yw Llythyr Sylwadau lle'r ydych yn cadarnhau inni gywirdeb a chyflawnrwydd yr wybodaeth a ddarparwyd inni yn ystod yr archwiliad. Mae rhywfaint o'r wybodaeth hon sy'n ofynnol yn ôl safonau archwilio; gallai gwybodaeth arall ymwneud yn benodol â'ch archwiliad.

Cynhwysir y llythyr yr ydym yn gofyn i chi ei lofnodi yn **Atodiad 4**, ac mae ei gynnwys yn unol â'n cais safonol am sylwadau.

Tîm yr archwiliad a chydymffurfiaeth foesegol

Caiff prif aelodau fy nhîm a wnaeth y gwaith, ynghyd â'u manylion cyswllt, eu crynhoi yn **Arddangosyn 1**.

Arddangosyn 1: Fy nhîm archwilio lleol

Arweinydd Ymgysylltu

Matthew Edwards
matthew.edwards@archwilio.cymru

Rheolwr Archwilio

Yvonne Thomas
yvonne.thomas@archwilio.cymru

Arweinydd Archwilio

Siwan Glyn
siwan.glyn@archwilio.cymru

Cydymffurfio â safonau moesegol

Gallwn gadarnhau:

- ein bod wedi cydymffurfio â'r safonau moesegol y mae'n ofynnol inni eu dilyn wrth gynnal ein gwaith;
- ein bod wedi aros yn annibynnol arnoch chi;
- nad yw ein gwrthrychedd wedi ei gyfaddawdu; a
- nac oes gennym unrhyw berthynas a allai danseilio ein hannibyniaeth na'n gwrthrychedd.

Atodiad 1 – Risgiau a chanlyniadau archwilio

Mae fy Nghynllun Archwilio yn nodi y risgiau o gamddatganiad perthnasol ar gyfer archwilio cyfrifon Cyd-bwyllgor GwE. Mae Arddangosyn 2 yn rhestru'r risgiau archwilio hyn ac yn nodi sut yr aed i'r afael â nhw yn rhan o'r archwiliad. Nid oes unrhyw risgiau archwilio ychwanegol a nodiwyd ers hynny y mae angen tynnu eich sylw atynt.

Arddangosyn 2: Risgiau archwilio a nodwyd yn dilyn cyhoeddiad fy Nghynllun Archwilio

Risg archwilio	Y gwaith a wnaed	Canlyniad
Y risg o fesurau lliniaru gan y rheolwyr Mae'r risg o fesurau lliniaru rheolaethau gan y rheolwyr yn bresennol ym mhob endid. Oherwydd y ffordd anrhagweladwy y gallai mesurau lliniaru o'r fath ddigwydd, ystyrir ei fod yn risg sylweddol [Safon Ryngwladol ar Archwilio 240.32-33].	Gwnaeth y tîm archwilio: • brofi priodoldeb yr wybodaeth yn y cyfnodolion ac addasiadau eraill a wneir wrth baratoi'r datganiadau ariannol; • archwilio amcangyfrifon cyfrifyddu am ragfarn; a • gwerthuso'r sail resymegol dros unrhyw drafodiadau arwyddocaol y tu allan i fusnes arferol.	Ni nododd fy ngwaith archwilio unrhyw achosion o fesurau lliniaru rheolaethau gan y rheolwyr.

Darfyddiad y Cyd-bwyllgor

Daeth y Cyd-bwyllgor ar ei ffurf gyfredol i ben ar 31 Mai 2025, a throsglwyddwyd y gwasanaethau yn ôl i'r awdurdodau lleol yng ngogledd Cymru. Mae risg nad yw'r datganiadau ariannol wedi eu paratoi ar sail briodol, nad ydynt yn gywir ac yn gyflawn, ac nad ydynt yn esbonio'n ddigonol ddarfyddiad y Cyd-bwyllgor a throsglwyddiad y gwasanaethau.

Gwnaeth y tîm archwilio:

- adolygu'r adroddiad naratif, y nodiadau i'r cyfrifon, a'r polisïau cyfrifyddu er eglurder, cywirdeb a chyflawnrwydd; a
- sicrhau bod y dyddiad gorffen, y trefniadau trosglwyddo, a'r canlyniadau ariannol wedi eu datgelu'n dryloyw.

Gweler Atodiad 2 am fanylion fy nghanfyddiadau mewn cysylltiad â darfyddiad y Cyd-bwyllgor.

Prisio swm y gronfa bensiwn a'r setliad

Mae prisiadau cronfeydd pensiwn y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Lleol fel y'u hadlewyrchir yn y datganiadau ariannol yn amcangyfrifon perthnasol.

Mae natur yr amcangyfrif hwn yn golygu ei fod yn dueddol i arwain at radd uchel o ansicrwydd wrth amcangyfrif oherwydd ei fod yn sensitif i addasiadau bach yn y rhagdybiaethau a ddefnyddir wrth ei gyfrifo, gan gynnwys cyflyrau economaidd megis lefelau cyfraddau llog.

Ar ôl dod a'r gweithrediadau i ben ar 31 Mai 2025, setlwyd sefyllfa pensiwn y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Lleol, gan arwain at balans cau o £ddim. Oherwydd y dyfarniad a'r amcangyfrif dan sylw, mae risg nad yw swm y prisiad a setliad y pensiwn wedi ei gyfrifo, ei gydnabod, neu ei ddatgelu'n briodol, gan arwain at gamddatganiad perthnasol posibl.

Gwnaeth y tîm archwilio:

- werthuso'r cyfarwyddiadau a gyflwynwyd gan reolwyr i'w harbenigwyr rheoli (actiwari) ar gyfer yr amcangyfrif hwn a chwmpas gwaith yr actiwari;
- asesu cymhwysedd, galluoedd a gwrthrychedd yr actiwari a gynhaliodd y prisiadau;
- asesu cywirdeb a chyflawnrwydd yr wybodaeth a ddarparodd yr Awdurdod i'r actiwari i amcangyfrif ffigur y prisiad a'r setliad;
- profi cywirdeb prisiad a datgeliadau y gronfa bensiwn yn y datganiadau ariannol gyda'r adroddiad actiwaraidd gan yr actiwari;
- asesu rhesymolrwydd y rhagdybiaethau a wnaeth yr actiwari drwy adolygu adroddiad yr actiwari ymgynghorol (arbenigwr yr archwilydd) ac ymgymryd ag unrhyw weithdrefnau ychwanegol angenrheidiol; ac
- asesu a oedd y trafodiadau pensiwn sy'n ymwneud â darfodiad y Cyd-bwyllgor yn cael eu trin yn gywir.

Gweler Atodiad 2 am fanylion fy nghanfyddiadau mewn cysylltiad â phrisio swm y gronfa bensiwn a'r setliad.

Taliadau Cydnabyddiaeth i Uwch-swyddogion

Mae'r taliad cydnabyddiaeth a delir i uwch-swyddogion yn parhau i fod o ddiddordeb mawr ac yn berthnasol eu natur. Felly, mae risg y gallai hyd yn oed gwallau gwerth isel yn y datgeliad arwain at gamddatganiad perthnasol.

Gwnaeth y tîm archwilio:

- sicrhau bod y taliad cydnabyddiaeth a ddatgelwyd yn gyson â thystiolaeth ategol;
- sicrhau bod y symiau a dalwyd yn gyson â'r rhai a gymeradwywyd gan y Cyd-bwyllgor; ac
- sicrhau bod datgeliadau wedi eu cwblhau ar sail gwybodaeth y tîm a'u bod yn cael eu paratoi yn unol â'r gofynion.

Ni nododd fy ngwaith archwilio unrhyw faterion gyda datgeliadau Cydnabyddiaeth Uwch-swyddogion

Datgeliadau Partïon Cysylltiedig

Rhaid i'r datganiadau ariannol ddatgelu unrhyw berthynas â pharti cysylltiedig ynghyd â'r trafodiadau a'r balansau rhwng y Cyd-bwyllgor a'r corff/parti arall.

Mae gan y Cyd-bwyllgor lawer o berthnasoddd y gellid eu hystyried yn bartïon cysylltiedig, er enghraifft, Cyngor Gwynedd a weithredai fel awdurdod lletyol.

Fodd bynnag, pan fo perthnasoddd partïon cysylltiedig yn codi drwy berthnasoddd â swyddogion neu aelodau unigol, mae'n debygol y bydd llai o dryloywder ynghylch y perthnasoddd hyn. Mae'r trafodiadau hyn o ddiddordeb mawr ac fe'u hystyrir yn faterol eu natur.

Mae darfodiad y Cyd-bwyllgor yn golygu efallai y bydd anhawster cael datganiadau gan aelodau a swyddogion sydd wedi gadael y Cyd-bwyllgor. Mae risg o gamddatganiad perthnasol oherwydd datgeliadau anghyflawn neu anghywir, hyd yn oed pan fo'r rhain o werth cymharol isel.

Gwnaeth y tîm archwilio:

- adolygu proses nodi perthnasoddd â phartïon cysylltiedig a thrafodion a balansau cysylltiedig y Cyd-bwyllgor;
- ymgymryd â gweithdrefnau i gadarnhau cyflawnrwydd perthnasoddd â phartïon cysylltiedig; a
- sicrhau bod datgeliadau yn gyflawn, yn gywir, yn gyson â thystiolaeth ac yn unol â'r Cod Llywodraeth Leol.

Ni nododd fy ngwaith archwilio unrhyw faterion gyda datgeliadau Partïon Cysylltiedig

Atodiad 2 – Crynodeb o'r cywiriadau a wnaed

Yn ystod ein harchwiliad, gwnaethom nodi'r camddatganiadau a ganlyn sydd wedi eu cywiro gan reolwyr, ond y credwn y dylem dynnu eich sylw atynt.

Gwerth y cywiriad	Maes cyfrifon	Esboniad
Datgelu yn unig	Datganiad Llywodraethu Blynyddol	Ni pharatôdd GwE Ddatganiad Llywodraethu Blynyddol ar gyfer 2025/26 ar y sail ei fod wedi rhoi'r gorau i weithredu ar 31 Mai 2025, ac arhosodd y trefniadau llywodraethu heb eu newid o 2024/25. Nid oedd hyn yn cydymffurfio â Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio 2015 sy'n ei gwneud yn ofynnol i endid gynnal adolygiad blynyddol o'i reolaeth fewnol a pharatoi Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar gyfer pob blwyddyn ariannol, a gymeradwywyd cyn y Datganiad o Gyfrifon. Aed â Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2024-25 at y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu i gymeradwyo estyniad Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2024-25 er mwyn cwmpasu'r cyfnod o ddau fis hyd at 31 Mai 2025.
£10,656,000	Nodyn 15.1 Cronfa Bensiynau Wrth Gefn / Nodyn 22 Cost Pensiynau	Nodwyd anghysondeb o £10.656 miliwn rhwng y gronfa pensiwn agoriadol wrth gefn (Nodyn 15.1) yn

adroddiad actiwaraid IAS 19 2025-26 a'r balans agoriadol a ddatgelir yn y datganiadau ariannol oherwydd bod addasiad uchafswm asedau wedi ei hepgor o adroddiad yr actiwari. Cadarnhawyd bod y balans agoriadol yn y datganiadau ariannol yn gywir. O ganlyniad, adolygwyd adroddiad actiwaraid IAS 19 i adlewyrchu'r sefyllfa agoriadol cywir, a chywirwyd y camddatganiadau a ddeilliodd o hynny mewn symudiadau yn y gronfa wrth gefn bensiynau. Arweiniodd hyn hefyd at nifer o ddiwygiadau canlyniadol i gofnodion a datgeliadau sy'n gysylltiedig â phensiynau a chofnodion drwy gydol y datganiadau ariannol.

Amrywiol – datgelu
yn unig

Amrywiol

Yn ogystal â datgeliadau gwell sy'n ymwneud â darfyddiad y Cyd-bwyllgor, gwnaed nifer o welliannau naratif, fformatio a gramadegol i'r datganiadau ariannol hefyd.

Atodiad 3 – Barn archwilio arfaethedig

Adroddiad archwilio arfaethedig

Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i aelodau Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio Cyngor Gwynedd mewn cysylltiad â Chyd-bwyllgor GwE

Barn ar y datganiadau ariannol

Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol Cyd-bwyllgor GwE ar gyfer y ddau fis a ddaeth i ben ar 31 Mai 2025 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau ariannol Cyd-bwyllgor GwE yn cynnwys y Dadansoddiad Gwariant a Chyllid, y Datganiad Symud mewn Cronfeydd Wrth Gefn, y Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian a'r nodiadau cysylltiedig, gan bolisïau cyfrifyddu perthnasol.

Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r safonau cyfrifyddu rhyngwladol a fabwysiadwyd gan y DU fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan God Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2025-26.

Yn fy marn i, ym mhob ffordd berthnasol, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cyd-bwyllgor GwE ar 31 Mai 2025 ac o'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny
- wedi eu paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol a fabwysiadwyd gan y DU fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan God Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2025-26.

Sail y farn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (DU)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Cyrff y Sector

Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Disgrifir fy nghyfrifoldebau ymhellach o dan y safonau hynny yn adran cyfrifoldebau yr archwilydd wrth archwilio datganiadau ariannol fy adroddiad.

Mae fy staff a minnau yn annibynnol ar Gyd-bwyllgor GwE yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio yr wyf wedi ei chael yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail i'm barn.

Casgliadau sy'n ymwneud â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod y defnydd o sail gyfrifyddu busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Nodaf fod Cyd-bwyllgor GwE wedi rhoi'r gorau i weithredu'n ffurfiol ar 31 Mai 2025, a throsglwyddwyd ei swyddogaethau a'i wasanaethau i'r chwe awdurdod lleol cyfansoddol. Yn unol â Nodyn Ymarfer 10, mae'r dull parhau i ddarparu gwasanaeth yn berthnasol yng nghyd-destun y sector cyhoeddus, lle mae'r sail busnes gweithredol yn parhau i fod yn briodol os disgwylir i'r gwasanaethau sylfaenol barhau, hyd yn oed os yw'r endid ei hun yn rhoi'r gorau i weithredu.

Disgrifir fy nghyfrifoldebau a chyfrifoldebau y swyddog ariannol cyfrifol mewn cysylltiad â busnes gweithredol yn adrannau perthnasol yr adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth a gynhwysir yn yr adroddiad blynyddol heblaw'r datganiadau ariannol a'm hadroddiad archwilydd arnynt. Y Swyddog Ariannol Cyfrifol sy'n gyfrifol am yr wybodaeth arall a gynhwysir yn yr adroddiad blynyddol. Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, oni nodir fel arall yn glir yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o sicrwydd ynghylch hynny.

Fy nghyfrifoldeb i yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn anghyson yn berthnasol â'r datganiadau ariannol neu'r wybodaeth a gafwyd yn ystod yr archwiliad, neu ei bod yn ymddangos fel arall ei bod wedi ei chamddatgan yn berthnasol. Os byddaf

yn nodi anghysondebau perthnasol o'r fath neu gamddatganiadau perthnasol amlwg, mae'n ofynnol imi benderfynu a yw hyn yn arwain at gamddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os byddaf, ar sail y gwaith a wnaed gennyf, yn dod i'r casgliad bod yr wybodaeth arall hon wedi ei chamddatgan yn berthnasol, mae'n ofynnol imi adrodd y ffaith honno.

Nid oes gennyf ddim i'w adrodd yn hyn o beth.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth a geir yn yr Adroddiad Naratif ar gyfer y cyfnod o ddau fis hyd at 31 Mai y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae wedi ei pharatoi yn unol â Chod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2025-26; a
- mae'r wybodaeth a roddir yn y Datganiad Llywodraethu ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac yn unol â'r canllawiau.

Materion y byddaf yn adrodd arnynt drwy eithriad

Yng ngoleuni gwybodaeth a dealltwriaeth Cyd-bwyllgor GwE a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi camddatganiadau perthnasol yn yr Adroddiad Naratif na'r Datganiad Llywodraethu.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad ichi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol, yn fy marn i:

- nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth a'r esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad
- nid oes cofnodion cyfrifyddu digonol wedi eu cadw, neu ni dderbyniwyd ffurflenni cyfrifyddu digonol ar gyfer fy archwiliad oddi wrth y canghennau nad yw fy nhîm wedi ymweld â nhw
- nid yw'r datganiadau ariannol yn cytuno â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu.

Cyfrifoldebau y swyddog ariannol cyfrifol mewn cysylltiad â'r datganiadau ariannol

Fel yr esbonir yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad o Gyfrifon, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am wneud yr hyn a ganlyn:

- paratoi'r datganiad o gyfrifon, sy'n rhoi golwg gwir a theg ac yn cydymffurfio ag arferion priodol;
- cynnal cofnodion cyfrifyddu cywir;
- mae rheolaethau mewnol fel y mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn penderfynu sy'n angenrheidiol er mwyn galluogi'r broses o baratoi datganiadau cyfrifon yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu wall; ac
- asesu gallu Cyd-bwyllgor GwE i barhau fel busnes gweithredol gan ddatgelu fel y bo'n berthnasol faterion sy'n ymwneud â busnes gweithredol a defnyddio sail busnes gweithredol cyfrifyddu oni bai bod y swyddog ariannol cyfrifol yn rhagweld na fydd y gwasanaethau a ddarperir gan Gyd-bwyllgor GwE yn parhau i gael eu darparu yn y dyfodol.

Cyfrifoldebau yr Archwilydd o ran archwilio'r datganiadau ariannol

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau ariannol yn unol â Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwiliwr sy'n cynnwys fy marn. Lefel uchel o sicrwydd yw sicrwydd rhesymol, ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhelir yn unol â Safonau Archwilio Rhyngwladol (DU) yn canfod camddatganiad perthnasol bob amser pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau godi drwy dwyll neu wall a chânt eu hystyried yn berthnasol os, yn unigol neu gyda'i gilydd, gellid disgwyl yn rhesymol iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Achosion o beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau yw afreoleidd-dra, ac mae'n cynnwys twyll. Rwyf yn cynllunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau a amlinellir uchod er mwyn canfod

camddatganiadau perthnasol mewn cysylltiad ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- Holi'r rheolwyr, Pennaeth Archwilio Mewnol Cyngor Gwynedd a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennau ategol sy'n ymwneud â pholisïau a gweithdrefnau Cyd-bwyllgor GwE mewn cysylltiad â:
 - nodi, gwerthuso a chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o beidio â chydymffurfio;
 - canfod ac ymateb i risgiau o dwyll ac a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, tybiedig neu honedig; ac
 - y rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau.
- Ystyried gan weithredu fel tîm archwilio sut a lle y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion twyll posibl. Yn rhan o'r drafodaeth hon, nodais y posibilrwydd o ddiystyru twyll gan y rheolwyr.
- Cael dealltwriaeth o fframwaith awdurdod Cyd-bwyllgor GwE yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoliadol eraill y mae Cyd-bwyllgor GwE yn gweithredu ynddynt, gan ganolbwyntio ar y cyfreithiau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau Cyd-bwyllgor GwE.
- Datblygu dealltwriaeth o berthnasoedd partïon cysylltiedig.

Yn ogystal â'r uchod, roedd fy ngweithdrefnau ar gyfer ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu datgeliadau y datganiad ariannol a phrofi dogfennau ategol er mwyn asesu cydymffurfiaeth â'r cyfreithiau a'r rheoliadau perthnasol a drafodir uchod;
- holi'r rheolwyr, y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio Cyngor Gwynedd a chynghorwyr cyfreithiol ynghylch cyfreithiad a honiadau gwirioneddol a phosibl;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu; ac

- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll drwy wrth-wneud rheolaethau gan reolwyr, profi priodoldeb cofnodion mewn cyfnodolion ac addasiadau eraill; asesu a yw'r barnau a wneir wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o duedd bosibl; a gwerthuso rhesymeg busnes unrhyw drafodiadau arwyddocaol sy'n anarferol neu y tu allan i fusnes arferol.

Rwyf hefyd wedi cyfleu cyfreithiau a rheoliadau perthnasol a nodwyd a risgiau o dwyll posibl i bob aelod o'r tîm archwilio, gan barhau i fod yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

Mae'r anhawster cynhenid i ganfod afreoleidd-dra, effeithiolrwydd rheolaethau Cyd-bwyllgor GwE, a natur, amseru a graddau'r gweithdrefnau archwilio a gyflawnir yn effeithio ar y graddau y gall fy ngweithdrefnau ganfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau yr archwilydd o ran archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'm hadroddiad archwilydd.

Cyfrifoldebau eraill yr archwilydd

Cyfathrebaf â'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ynghylch cwrpas ac amseriad arfaethedig yr archwiliad a chanfyddiadau archwilio sylweddol ymhlith materion eraill, gan gynnwys unrhyw ddiffygion sylweddol mewn rheolaeth fewnol a nodaf yn ystod fy archwiliad.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Tystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Cyd-bwyllgor GwE yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Catherine Mealing-Jones
Archwilydd Cyffredinol Cymru
29 Medi 2026

1 Cwr y Ddinas
Stryd Tyndall
Caerdydd
CF10 4BZ

Atodiad 4 – Llythyr sylwadau

Llythyr sylwadau terfynol

Archwilydd Cyffredinol Cymru
Swyddfa Archwilio Cymru
1 Cwr y Ddinas
Stryd Tyndall
Caerdydd
CF10 4BZ

Dyddiad

Sylwadau ynghylch datganiadau ariannol 2025-26

Darperir y llythyr hwn mewn cysylltiad â'ch archwiliad o ddatganiadau ariannol Cyd-bwyllgor GwE ar gyfer y cyfnod o ddau fis a ddaeth i ben ar 31 Mai 2025 at ddibenion mynegi barn ar eu gwirionedd a'u tegwch, ac i ba raddau yr oeddent wedi eu paratoi'n briodol.

Rydym yn cadarnhau, hyd eithaf ein gwybodaeth a'n cred, ar ôl gwneud ymholiadau y credwn sy'n ddigonol, y gallwn wneud y sylwadau canlynol ichi.

Sylwadau gan reolwyr

Cyfrifoldebau

Rydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau o ran:

- paratoi'r datganiadau ariannol yn unol â gofynion deddfwriaethol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2025-26; yn benodol, mae'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun cywir a theg yn unol â hynny; a
- dylunio, gweithredu, cynnal a chadw ac adolygu rheolaeth fewnol er mwyn atal a chanfod twyll a gwallau.

Yr wybodaeth a ddarparwyd

Rydym wedi darparu'r canlynol ichi:

- mynediad llawn at y canlynol:
 - yr holl wybodaeth yr ydym yn ymwybodol ohoni sy'n berthnasol i'r broses o baratoi'r datganiadau ariannol, megis llyfrau cyfrifon a dogfennau ategol, cofnodion cyfarfodydd a materion eraill;
 - gwybodaeth ychwanegol yr ydych wedi gofyn inni amdani at ddibenion yr archwiliad; a
 - mynediad anghyfyngedig i'r staff y gwnaethoch benderfynu bod angen cael tystiolaeth archwilio oddi wrthynt.
- Canlyniadau ein hasesiad o'r risg y gallai'r datganiadau ariannol gael eu camddatgan yn berthnasol o ganlyniad i dwyll.
- Ein gwybodaeth am dwyll neu dwyll tybiedig yr ydym yn ymwybodol ohono ac sy'n effeithio ar Gyd-bwyllgor GwE ac sy'n cynnwys:
 - y rheolwyr;
 - cyflogeion sydd â swyddogaethau arwyddocaol mewn rheolaeth fewnol; neu
 - eraill lle gallai'r twyll gael effaith berthnasol ar y datganiadau ariannol
- Ein gwybodaeth am unrhyw honiadau o dwyll, neu dwyll tybiedig, sy'n effeithio ar y datganiadau ariannol a fynegwyd gan gyflogeion, cyn-gyflogeion, rheoleiddwyr neu eraill.
- Ein gwybodaeth am bob achos hysbys o beidio â chydymffurfio neu amheuaeth o beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau y dylid ystyried eu heffeithiau wrth baratoi'r datganiadau ariannol.
- Hunaniaeth yr holl bartïon cysylltiedig a holl berthnasodd a thrafodion y partïon cysylltiedig yr ydym yn ymwybodol ohonynt.
- Ein gwybodaeth am bob achos posibl a gwirioneddol o drafodiadau afreolaidd.

Sylwadau ynghylch datganiadau ariannol

Mae'r holl drafodiadau, asedau a rhwymedigaethau wedi eu cofnodi yn y cofnodion cyfrifyddu ac fe'u hadlewyrchir yn y datganiadau ariannol.

Mae'r dulliau, y data, a'r tybiaethau sylweddol a ddefnyddir wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu, a'u datgeliadau cysylltiedig, yn briodol i sicrhau

cydnabyddiaeth, mesur neu ddatgeliad sy'n rhesymol yng nghyd-destun y fframwaith adrodd ariannol perthnasol.

Rhoddwyd cyfrif yn briodol am berthnasoedd a thrafodion â phartïon cysylltiedig, gan eu datgelu nhw.

Mae'r holl ddigwyddiadau sy'n digwydd ar ôl y dyddiad adrodd y mae angen eu haddasu neu eu datgelu wedi eu haddasu neu eu datgelu.

Mae'r holl ymglyfreithio a hawliadau gwirioneddol neu bosibl hysbys y dylid ystyried eu heffeithiau wrth baratoi'r datganiadau ariannol wedi eu datgelu i'r archwilydd, wedi eu cyfrif, a'u datgelu yn unol â'r fframwaith adrodd ariannol perthnasol.

Mae'r datganiadau ariannol yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol, gan gynnwys hepgoriadau. Nid oes unrhyw gamddatganiadau heb eu cywiro yn y cyfrifon ariannol.

Sylwadau gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

Rydym yn cydnabod bod y sylwadau uchod a wnaed gan y rheolwyr wedi eu trafod â ni. Rydym yn cydnabod ein cyfrifoldeb am sicrhau bod y cwmni yn cadw cofnodion cyfrifyddu digonol.

Rydym yn cydnabod ein cyfrifoldeb am baratoi datganiadau ariannol cywir a theg yn unol â'r fframwaith adrodd ariannol perthnasol. Cymeradwywyd y datganiadau ariannol gan Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, Cyngor Gwynedd ar 29 Medi 2026.

Rydym yn cadarnhau ein bod wedi cymryd yr holl gamau angenrheidiol i sicrhau ein bod yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio perthnasol ac i gadarnhau ei bod wedi ei chyfleu ichi. Rydym yn cadarnhau, hyd y gwyddom, nad oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad ydych yn ymwybodol ohoni.

Llofnodwyd gan:

Dewi Aeron Morgan

Pennaeth Cyllid, Cyngor Gwynedd

29 Medi 2026

Llofnodwyd gan:

Cadeirydd y Pwyllgor
Llywodraethu ac Archwilio,
Cyngor Gwynedd

29 Medi 2026

Ansawdd archwilio

Mae ein hymrwymiad i ansawdd archwilio yn Archwilio Cymru yn absoliwt. Credwn fod ansawdd archwilio yn ymwneud â gwneud pethau'n iawn y tro cyntaf.

Defnyddiwn fodel tair llinell sicrwydd i ddangos sut yr ydym yn cyflawni hyn. Rydym wedi sefydlu Pwyllgor Ansawdd Archwilio i gydgyssylltu a goruchwyllo'r trefniadau hynny. Mae ein gwaith yn ddarostyngedig i graffu annibynnol gan Sefydliad Cyfrifwyr Siartredig Cymru a Lloegr ac mae ein Cadeirydd y Bwrdd yn gweithredu fel cyswllt i'n Bwrdd ar ansawdd archwilio. I gael rhagor o wybodaeth, gweler ein [hadroddiad ansawdd archwilio](#) diweddaraf.

Ein Pobl

- Dewis y tîm cywir
- Defnyddio arbenigwyr
- - Goruchwyliaeth ac adolygu

Trefniadau ar gyfer sicrhau ansawdd archwilio Dewis y tîm cywir

- Platform archwilio
- Moeseg
- Canllawiau
- Diwylliant
- Dysgu a datblygu
- Arweinyddiaeth
- Cymorth technegol

Sicrwydd annibynnol

- Adolygiadau Ansawdd Allanol
- Adolygiadau â thema
- Adolygiadau oer
- Dadansoddiad o wraidd y problem
- Adolygiad gan gymheiriaid
- Pwyllgor Ansawdd Archwilio
- Monitro allanol

Eich cefnogi chi

Mae gan Archwilio Cymru amrywiaeth o adnoddau i gefnogi'r broses o graffu ar gyrff cyhoeddus Cymru ac i'w cefnogi i barhau i wella'r gwasanaethau y maent yn eu darparu i bobl Cymru.

Ewch at ein gwefan i ganfod:

Ein cyhoeddiadau sy'n cwmpasu ein gwaith archwilio mewn cyrff cyhoeddus.

Gwybodaeth am ein gwaith sydd ar ddod a'n blaenraglen waith ar gyfer archwilio perfformiad.

Offer data i'ch helpu i ddeall tueddiadau gwariant cyhoeddus yn well.

Manylion am ein gwaith a'n digwyddiadau Arfer Da, gan gynnwys rhannu arferion a mewnwelediadau sy'n dod i'r amlwg o'n gwaith archwilio.

Ein cylchlythyr sy'n rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf ichi yn rheolaidd am ein gwaith archwilio gwasanaethau cyhoeddus, ein harferion da, a'n digwyddiadau.

Archwilio Cymru

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

Rydym yn croesawu gohebiaeth a
galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.

We welcome correspondence and
telephone calls in Welsh and English.

